

ОЛІМПІАДНІ ЗАВДАННЯ З ПРАВОЗНАСТВО

9 КЛАС

І ШКІЛЬНИЙ ЕТАП

Рівень 1. Тестові запитання (максимальна кількість балів - 10)

1. Який документ в Україні має найвищу юридичну силу?

- A) Конституція України
- B) Кримінальний кодекс України
- C) Цивільний кодекс України
- D) Кодекс законів про працю України

2. Хто є главою держави в Україні?

- A) Голова Верховної Ради
- B) Прем'єр-міністр України
- C) Президент України
- D) Голова Конституційного Суду

3. Який орган в Україні здійснює законодавчу владу?

- A) Кабінет Міністрів України
- B) Верховна Рада України
- C) Конституційний Суд України
- D) Верховний Суд України

4. Який з наступних принципів не є принципом права?

- A) Принцип рівності перед законом
- B) Принцип презумпції невинуватості
- C) Принцип колективної відповідальності
- D) Принцип верховенства права

5. Що означає термін "правоздатність"?

- A) Здатність особи відповідати за свої дії
- B) Здатність особи мати права та обов'язки
- C) Здатність особи укладати угоди

D) Здатність особи нести кримінальну відповідальність

6. Який вік настання кримінальної відповідальності в Україні?

A) 16 років

B) 14 років

C) 18 років

D) 21 рік

7. Який з цих органів не належить до системи судової влади України?

A) Верховний Суд України

B) Місцеві суди

C) Апеляційні суди

D) Рада національної безпеки і оборони

8. Яка з наступних свобод не гарантується Конституцією України?

A) Свобода слова

B) Свобода віросповідання

C) Свобода зібрань

D) Свобода від сплати податків

9. Який з наступних видів права належить до приватного права?

A) Адміністративне право

B) Кримінальне право

C) Цивільне право

D) Конституційне право

10. Що таке правопорушення?

A) Поведінка, яка відповідає нормам права

B) Дія або бездіяльність, яка порушує норми права

C) Прийняття нового закону

D) Застосування права судом

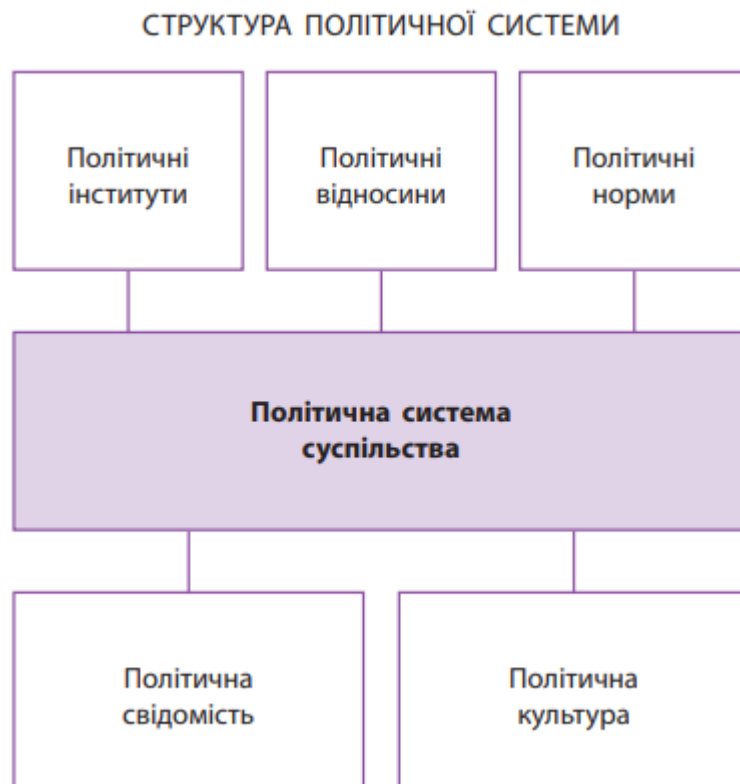
Рівень II. Робота з джерелом інформації (максимум 5 балів)

1. Український філософ В. Кремінь зазначав:

«Історія свідчить: кожний, хто рвався до трону, шукав свого: один — багатства, інший — почесей, третій — права вершити долю людей, четвертий — прагнув змінити світ... І майже всі вели боротьбу за владу... Влада є одним із фундаментальних початків людського суспільства».

Як учений характеризує поняття «влада»? Який зміст у це поняття вкладасте ви?

2. Проаналізуйте схему та доведіть, що держава є центральним елементом політичної системи суспільства (максимум 5 балів).

3. Порівняйте поняття, визначивши в них спільне та відмінне (максимум – 5 балів)

Поняття	Спільне	Відмінне
Президентська республіка		
Парламентська республіка		

4. Визначте форму територіального устрою за наведеним уривком (максимум – 2 бали)

ІЗ КОНСТИТУЦІЇ ІСПАНІЇ

Територіальний устрій Держави включає муніципії, провінції та створювані автономні Співтовариства. Усі ці утворення користуються автономією при веденні своїх справ. Держава гарантує ефективне здійснення принципу солідарності... виявляючи турботу про встановлення справедливої й адекватної економічної рівноваги між різними частинами іспанської території... Розбіжності в Статутах різних автономних Співтовариств у жодному разі не мають надавати їм економічних або соціальних переваг. Усі іспанці мають однакові права та обов'язки на всій території Іспанії.

Рівень III

Знайдіть помилки, недоречності в пропонованому тексті (10 балів)

Президент України є главою держави та главою виконавчої влади України. Президентом України може бути обраний громадянин України, який досяг тридцяти років, має право голосу, проживає в Україні протягом п'яти останніх перед днем виборів років, має вищу освіту та володіє державною мовою. Президент України користується правом недоторканності довічно. Президент України виконує свої повноваження до оголошення Центральною виборчою комісією результатів виборів нового Президента України.

Повноваження Президента України припиняються достроково у разі відставки; набуття чинності вироком суду про визнання його винним в скоєнні умисного злочину; усунення з поста в порядку імпічменту; смерті. У разі дострокового припинення повноважень Президента України виконання обов'язків Президента України на період до обрання і вступу на пост нового Президента України покладається на Прем'єр-Міністра України.

Рівень IV (максимум 10 балів)

Задача 1:

Андрій, учень 9 класу, у віці 15 років знайшов на вулиці чужий мобільний телефон. Замість того, щоб повернути його власнику або передати в поліцію, Андрій вирішив залишити телефон собі та почав ним користуватися. Власник телефону відстежив його за допомогою спеціального додатку та звернувся до поліції.

Питання:

1. Яке правопорушення вчинив Андрій?
2. Чи може Андрій нести кримінальну відповідальність за свої дії?
3. Які можливі наслідки для Андрія згідно з законодавством України?

Задача 2:

Ольга, 14-річна школярка, вирішила заробити гроші та почала продавати власноруч виготовлені прикраси через соціальні мережі. Вона не зареєструвала свою діяльність офіційно та не сплачує податки. Податкова служба дізналася про її діяльність та звернулася до неї з вимогою сплатити податки та штрафи

Питання:

1. Чи зобов'язана Ольга реєструвати свою підприємницьку діяльність?
2. Які права та обов'язки має неповнолітня особа щодо здійснення підприємницької діяльності в Україні?
3. Які дії повинна вжити Ольга, щоб діяти згідно з законом?

КЛЮЧІ:

1 рівень

1. А
2. С
3. В
4. С
5. В
6. А
7. D
8. D
9. С
10. В

Рівень 2

1. Учений В. Кремінь характеризує поняття «влада» як один із фундаментальних початків людського суспільства. Він підкреслює, що влада завжди була об'єктом боротьби, і люди прагнули до неї з різних причин: хтось шукав багатства, інший — почестей, третій — можливості вершити долю людей, а хтось хотів змінити світ. Це означає, що влада є основним елементом, який впливає на відносини між людьми та розвиток суспільства. Я вважаю, що влада — це здатність і можливість впливати на інших людей та приймати важливі рішення. Влада може бути використана як для добра, так і для зла. Важливо, щоб ті, хто має владу, використовували її відповідально та на благо суспільства. Для мене влада також означає відповідальність за тих, на кого ти впливаєш, і необхідність діяти чесно та справедливо.
2. На основі схеми видно, що політична система суспільства складається з кількох елементів: політичних інститутів, політичних відносин, політичних норм, політичної свідомості та політичної культури. Центральним елементом цієї системи є саме держава. Вона створює закони, організовує та контролює виконання політичних норм, підтримує порядок і стабільність у суспільстві. Держава впливає на політичні відносини між різними групами населення, забезпечує баланс інтересів та здійснює контроль за політичними процесами. Держава сприяє формуванню політичної свідомості громадян через освітні програми, медіа та інші засоби інформації, а також через політику виховання патріотизму і громадянських обов'язків. Таким чином, держава є центральним елементом, оскільки вона об'єднує всі

компоненти політичної системи і забезпечує їхню взаємодію та ефективне функціонування.

3.

Поняття	Спільне	Відмінне
Президентська республіка	І президентська, і парламентська республіки є формами правління, де влада належить виборним органам, а керівники держави обираються народом або парламентом. Обидві республіки мають чітке розмежування між гілками влади (законодавчою, виконавчою та судовою). І в парламентській, і в президентській республіках існує конституція або інший основний закон, який визначає права та обов'язки громадян та органів влади	Президент обирається народом і є главою держави та главою виконавчої влади. Президент має широкі повноваження, зокрема право призначати уряд і бути головнокомандувачем збройних сил. Парламент не може висловлювати недовіру уряду
Парламентська республіка		Глава держави (президент) має переважно церемоніальні функції, а виконавча влада належить прем'єр-міністру, якого обирає парламент. Прем'єр-міністр і уряд підзвітні парламенту, і парламент має право висловлювати недовіру уряду, що може призвести до його відставки. Президент часто обирається парламентом або спеціальним органом, а не всенародним голосуванням

4. З уривка Конституції Іспанії видно, що держава має **автономно-унітарну** форму територіального устрою. Це підтверджується тим, що Іспанія є єдиною державою (унітарною), але її складові частини — муніципії, провінції та автономні співтовариства — мають певну автономію у вирішенні своїх справ. Однак, усі іспанці мають однакові права й обов'язки на всій території, що гарантує єдність держави.

Рівень 3

Президент України є главою держави. Президентом України може бути обраний громадянин України, який досяг 35 років, має право голосу, проживає в Україні протягом десяти останніх перед днем виборів років, володіє державною мовою. Президент України має недоторканність лише під час виконання своїх повноважень. Президент України виконує свої повноваження до оголошення Центральною виборчою комісією результатів виборів нового Президента України.

Повноваження Президента України припиняються достроково у разі відставки; набуття чинності вироком суду про визнання його винним у вчиненні умисного злочину; усунення з поста в порядку імпичменту; смерті. У разі дострокового припинення повноважень Президента України виконання обов'язків Президента України на період до обрання і вступу на пост нового Президента України покладається на Голову Верховної Ради України.

Рівень IV

Задача 1

1. Андрій вчинив привласнення знайденого майна, що є правопорушенням, передбаченим Кримінальним кодексом України (стаття 193 КК України).
2. Так, Андрій може нести кримінальну відповідальність, оскільки за дане правопорушення відповідальність настає з 14 років.
3. Можливі наслідки включають накладення штрафу, громадські роботи або інші виховні заходи, враховуючи його вік та обставини справи.

Задача 2

1. Так, Ольга зобов'язана реєструвати свою підприємницьку діяльність та сплачувати податки відповідно до законодавства України.

2. Неповнолітні особи віком від 14 до 18 років мають обмежену дієздатність. Вони можуть займатися підприємницькою діяльністю за згодою батьків або опікунів та з відповідною реєстрацією.
3. Ольга повинна отримати згоду батьків або опікунів, зареєструвати свою діяльність як фізична особа-підприємець та сплачувати податки відповідно до податкового законодавства України